СВЯТЛАНА ЦІХАНОЎСКАЯ
ОФІС

Аб'яднаны Пераходны Кабінет Беларусі
Прадстаўніцтва па нацыянальным адраджэнні

праект (лістапад 2023)

ДАРОЖНАЯ МАПА

дэмакратызацыі вышэйшай адукацыі Беларусі на перыяд

50–100–500 дзён

ПРЭАМБУЛА

1. Прадстаўлены праект Дарожнай мапы (далей ДМ) — вынік калектыўнай працы групы навуковых экспертаў і практыкаў у сферы вышэйшай адукацыі, якія былі вымушаныя праз сваю навуковую і грамадзянскую пазіцыю выехаць па-за межы Беларусі. Група была сфарміраваная па ініцыятыве Офіса Святланы Ціханоўскай і пры ўдзеле Аб'яднанага пераходнага кабінета ў сувязі з падрыхтоўкай дэмакратычнымі сіламі агульнай “Стратэгіі пераходу да Новай Беларусі”. Мяркуецца, што імплементацыя ДМ стане часткай рэалізацыі дадзенай Стратэгіі.

Пры падрыхтоўцы ДМ яе аўтары зыходзілі з таго, што Беларусь заслугоўвае сучасную дынамічную сістэму вышэйшай адукацыі. Гэтая сістэма будзе абапірацца на ўласны нацыянальны вопыт, дасягненні сусветнай навукі, адукацыі і культуры. Яна будзе адкрытай і канкурэнтнай у межах міжнароднага акадэмічнага супрацоўніцтва, карыстацца аўтарытэтам у беларускіх і замежных студэнтаў, выкладчыкаў і даследчыкаў. Фундаментальная прафесійная падрыхтоўка будзе спалучацца з фарміраваннем устойлівых грамадзянскіх якасцей, якія адпавядаюць выклікам часу. Усе грамадзяне будуць мець роўны доступ да атрымання вышэйшай адукацыі. Развіццё ўстаноў вышэйшай адукацыі будзе абапірацца на прынцып аўтаноміі, а якасць выкладання і навуковых даследаванняў — забяспечвацца конкурсным адборам кадраў і палітыкай інтэрнацыяналізацыі беларускай вышэйшай школы.

2. Мэта ДМ — забеспячэнне ўстойлівага функцыянавання і эфектыўнай дэмакратычнай трансфармацыі сістэмы вышэйшай адукацыі на працягу першых 50–100–500 дзён з моманту фарміравання Урада пераходнага перыяду[1].

Рэалізацыя пастаўленай мэты прадугледжвае вырашэнне шэрага першачарговых задач:

– мінімізаваць уплыў негатыўных фактараў, выкліканых перш за ўсё спадчынай аўтарытарнага рэжыму, на функцыянаванне сістэмы вышэйшай адукацыі, забяспечыць устойлівасць навучальнага і навуковага працэсу;

– стымуляваць уцягнутасць супрацоўнікаў і студэнтаў у працэс дэмакратычнага кіравання беларускай акадэміяй, у тым ліку за кошт аднаўлення незаконна звольненых супрацоўнікаў і адлічаных студэнтаў[2];

– фарміраваць умовы для захавання і пашырэння існуючага матэрыяльна-тэхнічнага, фінансавага і кадравага патэнцыялу ўстаноў вышэйшай адукацыі (далей УВА);

– аднавіць і максімальна нарошчваць перарванае міжнароднае акадэмічнае супрацоўніцтва;

– забяспечыць шырокую грамадскую дыскусію і прафесійную экспертную падтрымку рэалізацыі сістэмнай рэформы вышэйшай адукацыі на кароткатэрміновую, сярэднетэрміновую і доўгатэрміновую перспектыву.

3. Пры падрыхтоўцы ДМ працоўная група зыходзіла з наступных базавых прыярытэтаў:

– прыярытэт агульначалавечых каштоўнасцей, правоў чалавека, гуманістычнага характару адукацыі;

1 Паводле “Стратэгіі пераходу да Новай Беларусі”, пад пераходным перыядам разумецца прамежак часу, на працягу якога адбываецца пераход ад аўтарытарызму да дэмакратыі, г.зн. станаўленне дэмакратычных нормаў ажыццяўлення ўлады.

2 Аўтары ДМ падтрымліваюць падрыхтоўку акта аб люстрацыі на нацыянальным узроўні і лічаць неабходным уключыць у яго таксама сферу вышэйшай адукацыі. Мяркуецца, што для паспяховай дэмакратызацыі сістэмы ВА і развіцця акадэмічнай сферы ў Беларусі крытычна важна аднавіць аўтарытэт прафесіі выкладчыка.

- гарантыя канстытуцыйнага права на адукацыю, духоўнае, маральнае і фізічнае развіццё з улікам разнастайнасці асобых індывідуальных адукацыйных патрэб і індывідуальных магчымасцей;
- інтэграцыя Беларусі ў сусветную акадэмічную прастору: пашырэнне міжнароднага супрацоўніцтва, забеспячэнне свабоднага ўдзелу беларускіх прадстаўнікоў у міжнародных акадэмічных абменах і праектах.

Трансфармацыя сферы вышэйшай адукацыі на працягу пераходнага перыяду будзе абапірацца, у першую чаргу, на наступныя прынцыпы:

- дэмакратызацыя: прадастаўленне неабходнай аўтаноміі акадэмічным інстытутам, забеспячэнне акадэмічных свабод і ўдзелу розных стэйкхолдараў у кіраванні УВА і сістэмай вышэйшай адукацыі ў цэлым;
- прыярытэт нацыянальных інтарэсаў і матывацыйная беларусізацыя: прасоўванне беларускай мовы і беларускай культуры праз спецыяльна распрацаваныя матывацыйныя меры;
- дэідэалагізацыя: устараненне крыніц і механізмаў разбуральнага ўплыву аўтарытарнай і антынацыянальнай (імперскай, бальшавіцкай, савецкай) ідэалогіі, вызваленне УВА ад выкананне прапагандысцкіх функцый.

4. ДМ — гэта пералік паслядоўных, звязаных паміж сабой дзеянняў (мерапрыемстваў), якія, на думку аўтараў, могуць быць рэалізаваныя цалкам або часткова ў рамках канструктыўнага ўзаемадзеяння будучага дэмакратычнага Урада пераходнага перыяду[3] і структур грамадзянскай супольнасці Беларусі. Прапанаваныя мерапрыемствы ў сваёй сукупнасці закліканыя стаць адным са складнікаў комплекснага плана выканаўчай улады Беларусі, кіраўнікоў УВА па пераўтварэнні аўтарытарнай дзяржавы ў дэмакратычную. Задача ДМ — не толькі садзейнічаць захаванню

3 Згодна са “Стратэгіяй пераходу да Новай Беларусі”, у перыяд транзіту ўлады будзе сфарміраваны Урад пераходнага перыяду, які забяспечыць стабільнасць функцыянавання дзяржаўных органаў кіравання і бесперапыннасць аказання дзяржаўных паслуг.

ўстойлівасці функцыянавання беларускіх акадэмічных супольнасцей на працягу ўсяго пераходнага перыяду, але і забяспечыць хуткі і паспяховы старт рэфармавання ўсёй сістэмы адукацыі.

5. Дзеянне ДМ разлічана на першыя пяцьсот дзён пераходнага перыяду. Пры яе распрацоўцы ўлічвалася тое, што ў самым пачатку пераходнага перыяду спатрэбіцца прыпыненне шэрага прававых нормаў існуючага на той момант ранейшага заканадаўства, якія ствараюць перашкоды для дэмакратычных пераўтварэнняў[4].

На думку аўтараў ДМ, распрацоўка праектаў асноўных канцэптуальных дакументаў будучай рэформы вышэйшай адукацыі павінна пачынацца ўжо на цяперашнім этапе і актыўна працягвацца ў пераходны перыяд. Дакументы, якія былі падрыхтаваныя экспертамі сумесна са структурамі грамадзянскай супольнасці на падставе нацыянальнага і міжнароднага вопыту і прайшлі навуковую і грамадскую экспертызу, будуць перададзеныя органам будучай заканадаўчай улады Беларусі. Толькі будучы дэмакратычна абраны заканадаўчы орган краіны будзе мець права вызначаць прыярытэты развіцця беларускай вышэйшай адукацыі, тэмпы і кірункі рэфармавання яе інстытутаў, дзяржаўныя абавязацельствы і камерцыйныя ўмовы ў гэтай сферы.

6. Частка рашэнняў і дзеянняў, уключаных у ДМ, закранаюць выключна сферу вышэйшай адукацыі, іншыя ж могуць ажыццяўляцца толькі ў шчыльнай сувязі з усімі іншымі ўзроўнямі сістэмы адукацыі і нават у маштабах агульнай палітыкі новых беларускіх уладаў. Такі падыход патрабуе гнуткага ўзгаднення і сінхранізацыі прадстаўленага праекта з іншымі агульнанацыянальнымі і галіновымі канцэптуальнымі дакументамі, перш за ўсё ў плане выкарыстанай тэрміналогіі, стварэння ў краіне сістэмы дзяржаўных і грамадскіх часовых і пастаянных кіраўнічых, каардынацыйных

4 Згодна са “Стратэгіяй пераходу да Новай Беларусі”, для захавання прававой пэўнасці законы і іншыя нарматыўныя прававыя акты, якія дзейнічаюць на пачатак пераходнага перыяду, будуць дзейнымі ў той меры, наколькі яны не супярэчаць правам і свабодам грамадзян, а пасля прыняцця новай Канстытуцыі — наколькі яны не супярэчаць наноў прынятай Канстытуцыі.

і кансультатыўных структур, паслядоўнасці і фінансавання запланаваных мерапрыемстваў і г.д.

7. Поруч з урадам найважнейшым суб’ектам рэалізацыі ДМ з’яўляюцца структуры грамадзянскай супольнасці Беларусі, без актыўнага ўдзелу і падтрымкі якіх немагчымае не толькі выкананне прапанаваных мерапрыемстваў, але і ажыццяўленне дэмакратычнай палітыкі ў цэлым. Аўтары ДМ бачаць значную ролю студэнцтва і моладзі ў ажыццяўленні дэмакратычных пераўтварэнняў у сістэме вышэйшай адукацыі. Існуе цвёрдая ўпэўненасць, што студэнцтва свабоднай Беларусі праявіць ініцыятыву і возьме самы актыўны ўдзел у ажыццяўленні дэмакратычных пераўтварэнняў у сістэме вышэйшай адукацыі. Ніякія сходы, акцыі і працэсы стварэння моладзевых арганізацый не могуць быць навязаныя зверху. Стварэнне і дзейнасць прафсаюзаў таксама з’яўляецца выключна ініцыятывай супрацоўнікаў УВА.

Супрацоўнікі і студэнты УВА, абноўленыя прафсаюзныя і студэнцкія арганізацыі, новыя дэмакратычныя кіраўнікі ўніверсітэтаў і іх нацыянальныя фарміраванні (Рада рэктараў Беларусі і іншыя) — значныя суб’екты рэалізацыі мерапрыемстваў ДМ.

8. Відавочна, што рэалізацыя ДМ будзе пачынацца ў неспрыяльных умовах. Дзейная ў цяперашні час у Рэспубліцы Беларусь сістэма адукацыі не адпавядае сучасным патрабаванням ні ў плане існуючай мадэлі кіравання і прыняцця рашэнняў, ні ў плане зместу адукацыі, ні ў плане адукацыйных тэхналогій і методык. Дэградацыя сістэмы вышэйшай адукацыі праяўляецца ў рэзкім скарачэнні міжнароднага акадэмічнага супрацоўніцтва, заўважным пагаршэнні матэрыяльнага і фінансавага стану УВА, зніжэнні прафесійнага ўзроўню прафесарска-выкладчыцкага складу і кіраўнічых кадраў, паскарэнні працэсаў бюракратызацыі, павелічэнні колькасці неўласцівых для акадэмічнай сферы функцый і г.д.

У сістэме вышэйшай адукацыі назапасілася крытычная маса праблем, якія на фоне бязвольнасці і злачынных паводзінаў яе кіраўнікоў, палітычнага і эканамічнага крызісаў працягваюць

пагаршацца[5]. Варта падкрэсліць, што пералічаныя, а таксама многія іншыя сур'ёзныя праблемы старанна хаваюцца ад шырокай грамадскасці з дапамогай маніпуляцыі інфармацыяй і выбарачнай статыстыкі, аднабаковага асвятлення падзей і г.д.

9. Рэалізацыя ДМ уключае ў сябе тры этапы:

- **50 дзён**: стартуе з моманту фарміравання Урада пераходнага перыяду. Асноўная задача – захаванне ўстойлівага функцыянавання сістэмы вышэйшай адукацыі за кошт ажыццяўлення неадкладных арганізацыйна-кадравых змен ва УВА, найперш у сістэме кіравання;
- **100 дзён**: асноўная задача — пераход УВА да дэмакратычнага кіравання пры падтрымцы абноўленых прафсаюзных і студэнцкіх арганізацый. Шырокае грамадскае і экспертнае абмеркаванне канцэптуальных дакументаў па развіцці дэмакратычнага кіравання (Прыкладны Статут УВА[6] і інш.);
- **500 дзён**: асноўная задача — правядзенне дэмакратычных выбараў органаў самакіравання УВА. Шырокае грамадскае і экспертнае абмеркаванне напрамкаў будучай рэформы сістэмы вышэйшай адукацыі Беларусі.

5 Гл. дакумент "Аналіз бягучай сітуацыі ў сістэме вышэйшай адукацыі Рэспублікі Беларусь". https://asvetaby.org/wp-content/uploads/2023/12/annex_dk_by.pdf

6 Прыкладны Статут УВА — гэта дакумент, які вызначае базавыя прынцыпы і рамкавыя ўмовы, што забяспечваюць дэмакратычнае функцыянаванне УВА. На падставе Прыкладнага Статута навучальныя ўстановы распрацоўваюць уласныя статуты, у якіх рэгулююць асноўныя напрамкі дзейнасці, фарміраванне сістэмы кіравання, узаемаадносіны супрацоўнікаў і навучэнцаў.

50 ДЗЁН

№	Назва мерапрыемства	Адказныя	Перыяд рэалізацыі	Каментарыі
1	Прызначэнне міністра адукацыі	Урад пераходнага перыяду (далей УПП)	1–3 дзень	
2	Прыняцце пераходным урадам нарматыўнага прававога акта аб увядзенні дадатковага кантролю над буйнымі банкаўскімі аперацыямі з мэтай прадухілення крадзяжу і нямэтавага выкарыстання фінансавых сродкаў арганізацый сістэмы ВА	УПП	1–3 дзень	Устанаўленне часовага кантролю над банкаўскімі аперацыямі прадугледжваецца на перыяд да завяршэння фінансавага аўдыту. У далейшым будуць вызначаныя пастаянныя формы фінансавага кантролю
3	Стварэнне пры Міністэрстве адукацыі Нацыянальнай рады вышэйшай школы (НРВШ), закліканай: - забяспечыць узаемадзеянне грамадзянскай супольнасці і дзяржаўных органаў у сферы адукацыі; - каардынаваць працу па выкананні ДМ; - аказваць інфармацыйную і кансультатыўную падтрымку міністэрству, установам ВА, іншым зацікаўленым структурам па пытаннях дэмакратычнай трансфармацыі сістэмы вышэйшай адукацыі	Міністр адукацыі	1–2 тыдні	Рада фарміруецца на аснове дэлегавання прадстаўнікоў структур грамадзянскай супольнасці, якія дзейнічаюць у сферы адукацыі, навукі і культуры, а таксама персанальнага запрашэння аўтарытэтных экспертаў у сферы адукацыі, палітыкі, эканомікі і права
4	Прыняцце пераходным урадам нарматыўнага прававога акта аб спыненні дзейнасці ва УВА структур БРСМ і “Белая Русь”	УПП, НРВШ	1–2 тыдні	
5	Унясенне змен, неабходных для рэалізацыі ДМ, у Кодэкс аб адукацыі і іншыя нарматыўныя прававыя акты	УПП, НРВШ	2–3 тыдні	За выключэннем асобных палажэнняў, Кодэкс аб адукацыі захоўвае сілу на пераходны перыяд. Далейшы лёс Кодэкса будзе вырашацца ў ходзе рэформы ВА. У прыватнасці, мяркуецца стварэнне прававой асновы для правядзення выбараў рэктараў на этапе “500 дзён”. Рэкамендуецца падрыхтаваць праект неадкладных змен у заканадаўства да пачатку пераходнага перыяду

6	Прызначэнне пераходным урадам рэктараў УВА і кіраўнікоў іншых арганізацый сістэмы ВА	УПП	1–2 тыдні	Прызначэнне павінна адбыцца ў максімальна кароткія тэрміны, каб захаваць кіравальнасць і ўстойлівасць сістэмы вышэйшай адукацыі. У далейшым прадугледжваецца працэдура абрання рэктараў на падставе новага заканадаўства
7	Фарміраванне на нацыянальным узроўні Канферэнцыі рэктараў як дарадча-кансультатыўнага органа ўніверсітэцкіх аўтаномій		3–4 тыдні	Рэкамендуецца падрыхтаваць праект Палажэння аб Канферэнцыі рэктараў да пачатку пераходнага перыяду
8	Правядзенне незалежнага фінансавага аўдыту УВА	Рэктары УВА	1–7 тыдні	Пра вынікі аўдыту інфармуюцца працоўныя калектывы, а таксама ўсе зацікаўленыя структуры
9	Прыняцце пераходным урадам нарматыўнага прававога акта аб рэабілітацыі ахвяр рэпрэсій, які рэгулюе ў тым ліку: - працэдуру і тэрміны аднаўлення на працы ва УВА супрацоўнікаў, незаконна звольненых праз сваю грамадзянскую і навуковую пазіцыі, а таксама крыніцы і памер выплат устаноўленай ім кампенсацыі; - працэдуру і тэрміны аднаўлення студэнтаў, адлічаных праз сваю грамадзянскую пазіцыю, а таксама крыніцы і памер выплаты незаконна адлічаным устаноўленай кампенсацыі	УПП, НРВШ	1–2 тыдні	Прадугледжваецца максімальна хуткае аднаўленне рэпрэсаваных. Для гэтага актам павінен быць прадугледжаны актыўны ўдзел у працэсе аднаўлення ва УВА працоўных калектываў (напрыклад, праз стварэнне спецыяльных камісій)
10	Фарміраванне ва УВА грамадскіх камісій па развіцці (ГКР) УВА з ліку аўтарытэтных выкладчыкаў, супрацоўнікаў і студэнтаў. ГКР закліканыя ажыццяўляць узаемадзеянне паміж працоўным калектывам і адміністрацыяй, аказваць падтрымку кіраўніцтву УВА і адпаведных падраздзяленняў (факультэтаў і г.д.) па дэмакратычнай трансфармацыі сістэмы кіравання і выкананні мерапрыемстваў ДМ	Рэктар, працоўныя калектывы	2–3 тыдні	Камісіі фарміруюцца на падставе ініцыятыў супрацоўнікаў і студэнтаў пры падтрымцы рэктара. Камісіі закліканыя выконваць функцыі драйвера перамен і садзейнічаць дэмакратызацыі акадэмічнай супольнасці
11	Прыняцце НРВШ сумесна з ГКР УВА рэкамендацый аб выключэнні з вучэбных праграм прапагандысцкага кантэнту аўтарытарнай і антыбеларускай накіраванасці, а таксама ацэначных і факталагічных скажэнняў у выкладанні гістарычных і грамадска-палітычных тэм	Міністр адукацыі, НРВШ, ГКР УВА	3–5 тыдні	У дакуменце выкладаецца працэдура экспертызы вучэбных праграм і прыняцця адпаведных рашэнняў. Прадугледжваецца стварэнне спецыяльных прадметных камісій ва УВА для ацэнкі вучэбных праграм. У дадзены перыяд задачай з'яўляецца не распрацоўка новых праграм, а толькі выключэнне з адпаведных праграм аўтарытарнага кантэнту. У асобных выпадках можа спатрэбіцца перапрацоўка вучэбных праграм і/або вучэбных планаў з адпаведным зьмяненнем аб'ёму акадэмічных гадзін

12	Вынясенне на грамадскае абмеркаванне праекта Прыкладнага Статута УВА Беларусі, а таксама Рэкамендацый па ўвядзенні Статута УВА (асноўныя этапы і тэрміны)	НРВШ, Канферэнцыя рэктараў, ГКР	4–5 тыдні	Рэкамендуецца падрыхтаваць праект Прыкладнага Статута да пачатку пераходнага перыяду. У дакуменце прапануецца прыкладная дэмакратычная структура кіравання УВА, вызначаюцца паўнамоцтвы і кампетэнцыя органаў, якія ствараюцца, а таксама механізм іх фарміравання. Прапанаваныя ў дакуменце стандарты і тэрміналогія носяць рэкамендацыйны характар для выкарыстання на ўзроўні УВА
13	Маніторынг грамадскай думкі супрацоўнікаў і студэнтаў УВА адносна рэалізацыі мерапрыемстваў ДМ і бягучых трансфармацый ва УВА, аптымізацыя сістэмы камунікацыі ўнутры УВА, пастаяннае ўзаемадзеянне з прафесарска-выкладчыцкім складам, супрацоўнікамі і навучэнцамі УВА па пытаннях рэалізацыі ДМ	Кіраўніцтва УВА, ГКР	З 2–3-га тыдняў цягам усёй рэалізацыі ДМ	Стварэнне каналаў камунікацыі ўнутры УВА, у тым ліку каналаў зваротнай сувязі. Пастаяннае ўзаемадзеянне па гэтых каналах з усімі мэтавымі грамадскімі групамі: ПВС, студэнтамі, іншымі супрацоўнікамі УВА — на базе HR-дэпартаментаў і прэс-службаў УВА
14	Стварэнне сістэмы рэгулярнай камунікацыі са знешнімі стэйкхолдарамі (партнёрамі, СМІ, шырокай грамадскасцю) па пытаннях рэфармавання сістэмы вышэйшай адукацыі Беларусі	Кіраўніцтва УВА, ГКР	З 2–3-га тыдняў цягам усёй рэалізацыі ДМ	Стварэнне на базе прэс-службаў і медыяцэнтраў УВА адпаведных дыскусійных пляцовак на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у сацыяльных сетках, СМІ і г.д. Правядзенне брыфінгаў прадстаўнікоў НРВШ і ГКР, публікацыя рэгулярных справаздач аб працы НРВШ па выкананні ДМ
15	Падрыхтоўка і прадстаўленне шырокай грамадскасці Нацыянальнага даклада аб вышэйшай адукацыі (уключаючы аналіз інфраструктуры, сістэмы кіравання, наяўных рэсурсаў і кадравага забеспячэння) для больш граматнага планавання далейшых дзеянняў	Міністэрства адукацыі, НРВШ	6–7 тыдні	Мяркуецца ўкараненне ў практыку падрыхтоўкі штогадовага прадстаўлення нацыянальных дакладаў аб адукацыі
16	Публікацыя НРВШ сумесна з ГКР УВА прамежкавага даклада аб выніках выканання ДМ — 50 дзён. Правядзенне аб'яднанай прэс-канферэнцыі з удзелам прадстаўнікоў міністэрства і прадстаўнікоў НРВШ для СМІ і НДА па пытанні рэалізацыі мерапрыемстваў першага этапу ДМ. На падставе праведзенага аналізу і перагляду рызык унясенне змяненняў і дапаўненняў у ДМ на наступныя этапы	Міністэрства, НРВШ, ГКР	7–8 тыдні	

100 ДЗЁН

№	Назва мерапрыемства	Адказныя	Перыяд рэалізацыі	Каментарыі
1	Арганізацыя шырокага абмеркавання праекта Прыкладнага Статута УВА з удзелам усіх зацікаўленых бакоў	НРВШ, Канферэнцыя рэктараў, кіраўніцтва УВА, ГКР	8–40 тыдні	Стварэнне спецыяльнай рубрыкі на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у іх акаўнтах у сацыяльных сетках, прыцягненне да ўдзелу СМІ. Абмеркаванне на сходах супрацоўнікаў, улік прапаноў стэйкхолдараў
2	Фарміраванне экспертнай групы з удзелам аўтарытэтных даследчыкаў і практыкаў, прадстаўнікоў НДА, супрацоўнікаў зацікаўленых міністэрстваў і ведамстваў для правядзення аналізу канцэптуальных праектаў рэформы вышэйшай адукацыі, якія распрацоўваюцца ў Беларусі. Падрыхтоўка на іх падставе аналітычнай справаздачы, у якой будуць акрэслены агульныя падыходы і прынцыповыя разыходжанні, а таксама сфармуляваныя адпаведныя рэкамендацыі	НРВШ, міністр адукацыі	8–60 тыдні	Розныя актары могуць рыхтаваць і прапаноўваць для абмеркавання праекты рэформы. Экспертная група адкрытая для прадстаўнікоў усіх камандаў, якія падрыхтавалі абгрунтаваныя праекты. Мяркуецца прыцягненне да працы экспертнай групы міжнародных экспертаў
3	Садзейнічанне ў арганізацыі шырокага грамадскага абмеркавання асноўных напрамкаў, прыярытэтаў і канцэпцый рэформы сістэмы вышэйшай адукацыі ва ўзаемадзеянні са знешнімі стэйкхолдарамі (партнёрамі, СМІ, шырокай грамадскасцю)	Кіраўніцтва УВА, ГКР, НРВШ	8–72 тыдні	Стварэнне на базе прэс-службаў і медыяцэнтраў УВА адпаведных дыскусійных пляцовак на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у сацыяльных сетках, СМІ і г.д.
4	Абмеркаванне са знешнімі і ўнутранымі стэйкхолдарамі на спецыяльна створаных дыскусійных пляцоўках асноўных формаў і зместу рэфармавання сістэмы вышэйшай адукацыі Беларусі, прадстаўленне вынікаў абмеркавання экспертамі	Міністр адукацыі, НРВШ	8–72 тыдні	На адпаведных дыскусійных пляцоўках на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у сацыяльных медыя, сродках масавай інфармацыі, а таксама на сходах супрацоўнікаў
5	Арганізацыя навучання супрацоўнікаў сістэмы адукацыі дэмакратычным працэдурам, механізмам і прынцыпам дзейнасці і ўзаемадзеяння ва ўмовах акадэмічнай свабоды вышэйшай адукацыі (з выкарыстаннем вопыту замежных універсітэтаў)	НРВШ, кіраўніцтва УВА	8–72 тыдні	

6	Аднаўленне і развіццё міжнароднага супрацоўніцтва. Пашырэнне акадэмічнай мабільнасці	Міністэрства адукацыі, НРВШ, кіраўніцтва УВА	8–72 тыдні	Вяртанне Беларусі ў Балонскі працэс. Заключэнне дагавораў аб супрацоўніцтве з замежнымі акадэмічнымі інстытуцыямі
7	Публікацыя НРВШ сумесна з ГКР УВА прамежкавага даклада аб выніках выканання ДМ — 100 дзён. Правядзенне аб’яднанай прэс-канферэнцыі з удзелам прадстаўнікоў міністэрства і прадстаўнікоў НРВШ для СМІ і НДА па пытанні рэалізацыі мерапрыемстваў ДМ — 100 дзён. Унясенне змяненняў і дапаўненняў у ДМ на наступныя этапы на падставе праведзенага аналізу і перагляду рызык	Міністэрства, НРВШ, ГКР	13–14 тыдні	

500 ДЗЁН

№	Назва мерапрыемства	Адказныя	Перыяд рэалізацыі	Каментарыі
1	Заканчэнне абмеркавання праекта Прыкладнага Статута УВА на розных узроўнях з удзелам усіх зацікаўленых бакоў	НРВШ, Канферэнцыя рэктараў, кіраўніцтва УВА, ГКР	15–40 тыдні	З дапамогай спецыяльных рубрык на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у іх акаўнтах у сацыяльных сетках, прыцягненне да ўдзелу СМІ. Абмеркаванне на сходах супрацоўнікаў, улік прапаноў стэйкхолдараў
2	Зацвярджэнне Прыкладнага Статута УВА Канферэнцыяй рэктараў	Канферэнцыя рэктараў	40–50 тыдні	
3	Прыняцце новых дэмакратычных Статутаў УВА на падставе рэкамендацый Прыкладнага Статута	Кіраўніцтва УВА, ГКР	50–60 тыдні	У прыкладным Статуце рэкамендуецца дэмакратычная структура кіравання УВА, вызначаюцца паўнамоцтвы і кампетэнцыя створаных органаў, а таксама механізм іх фарміравання. Прапанаваныя ў названым дакуменце стандарты і тэрміналогія не патрабуюць абавязковага выкарыстання на ўзроўні УВА
4	Фарміраванне дэмакратычных органаў кіравання УВА, правядзенне выбараў у іх у адпаведнасці з патрабаваннямі абноўленых Статутаў	Кіраўніцтва УВА, ГКР	60–65 тыдні	Уключаючы Саветы УВА, Саветы факультэтаў і інстытутаў, а таксама афіляваных з УВА арганізацый.
5	Правядзенне выбараў рэктараў УВА ў адпаведнасці ў новымі дэмакратычнымі Статутамі	НРВШ, ГКР, кіраўніцтва УВА	65–72 тыдні	
6	Абмеркаванне са знешнімі і ўнутранымі стэйкхолдарамі на спецыяльна створаных дыскусійных пляцоўках пытанняў рэфармавання сістэмы вышэйшай адукацыі Беларусі, прадстаўленне асноўных вынікаў дыскусіі шырокай грамадскасці	Міністр адукацыі, НРВШ	15–72 тыдні	Праз спецыяльныя рубрыкі на афіцыйных сайтах УВА і міністэрства, у іх акаўнтах у сацыяльных сетках, у сродках масавай інфармацыі. Абмеркаванне на сходах супрацоўнікаў, улік прапаноў стэйкхолдараў

7	Разгляд Канферэнцыяй рэктараў аналітычнай справаздачы аб прыярытэтах і напрамках рэформы вышэйшай адукацыі Беларусі. Падрыхтоўка Канферэнцыяй рэкамендацый для заканадаўцаў па канцэптуальных асновах будучай рэформы вышэйшай адукацыі	Канферэнцыя рэктараў	60–72 тыдні	
8	Арганізацыя на факультэтах і падраздзяленнях УВА сустрэч з членамі працоўнай групы, прадстаўнікамі Міністэрства адукацыі па пытаннях будучай рэформы вышэйшай адукацыі ў Беларусі	Кіраўніцтва УВА, ГКР, НРВШ	15–72 тыдні	
9	Арганізацыя навучання супрацоўнікаў сістэмы адукацыі дэмакратычным працэдурам, механізмам і прынцыпам дзейнасці і ўзаемадзеяння ва ўмовах акадэмічнай свабоды вышэйшай адукацыі (з выкарыстаннем вопыту замежных універсітэтаў)	НРВШ, кіраўніцтва УВА	15–72 тыдні	Правядзенне кароткіх практычных курсаў для выкладчыкаў УВА аб правах чалавека, этычных прынцыпах вышэйшай адукацыі, магчымасцях і рэсурсах акадэмічнай аўтаноміі УВА на падставе нацыянальнага і замежнага вопыту
10	Пашырэнне акадэмічнай мабільнасці, аднаўленне і развіццё міжнароднага супрацоўніцтва. Распрацоўка і рэалізацыя Праграмы па прыцягненні ва УВА высокакваліфікаваных замежных спецыялістаў на выкладчыцкія і кіраўнічыя пасады	НРВШ, кіраўніцтва УВА, міністр адукацыі, МЗС	15–72 тыдні	Пошук крыніц фінансавання згаданай праграмы як унутры краіны, так і за мяжой
11	Падрыхтоўка і публікацыя даклада НРВШ аб выніках выканання ДМ	НРВШ	65–70 тыдні	Аналіз выканання мерапрыемстваў ДМ, фарміраванне высноў і рэкамендацый для Міністэрства адукацыі і УВА, у т.л. аб працягу выканання асобных мерапрыемстваў, спыненні дзейнасці часовых органаў і інш.

Прадстаўлены праект “Дарожнай мапы дэмакратызацыі вышэйшай адукацыі Беларусі на перыяд 50–100–500 дзён” адкрыты для максімальна шырокага грамадскага і экспертнага абмеркавання, унясення абгрунтаваных дапаўненняў і змяненняў.

Рэалізацыя ДМ павінна ажыццяўляцца сумеснымі намаганнямі дэмакратычных палітычных сіл і беларускай супольнасці.

Імплементацыя ДМ будзе паспяховай пры ўмове сінхранізацыі яе мерапрыемстваў з іншымі дэмакратычнымі пераўтварэннямі ў адпаведнасці з агульнай “Стратэгіяй пераходу да Новай Беларусі”.

Як вынікае з ДМ, важнай перадумовай для яе паспяховай рэалізацыі з’яўляюцца таксама канкрэтныя крокі, якія могуць быць зробленыя да пачатку пераходнага перыяду. У сувязі з гэтым ДМ можа быць дапоўненая падрыхтоўчым этапам, які ўключае распрацоўку адпаведных дакументаў, што магло б стаць важнай задачай для экспертнай супольнасці сёння.